

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
вистилкою 7 доларів, або 12
рублів; з вистилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з вистилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділі руских свят
о 5½ год. по полудні.
Редакция, адміністрація
експедиція «Руслана» при
ул. Оссолинських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в пасажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Реклямації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісламі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні довесеня по 30 сот.
від стрічки.

Заострене парламентарного положеня.

(X) В остачних днях в бюджетовій розправі здобувало собі правительство більшість парламентарну тим способом, що італійські послы, покладаючи ся на певні приреченя правительства що до засновин італійского правничого виділу, ішли все з більшістю. Надії Італійців були тим певніші, що правительству повело ся приєднати христ. суспільників і народний німецький союз для справи італ. виділу. Остав однак ще опір Слав. Єдноти, а особливо південних Славян проти засновин італ. виділу, а південно слав. послы загрозили обструкцією в комісії, накли правительство не згодить ся на засновини словінського університету, що знов викликає великий опір між Німцями. Переговори з південно-славянськими послами не довели ще до ніякого певного висліду і з того боку може правительство мати великі перепоны в здійсненню парламентарної програми тим більше, що з південно слав. послами підуть, як звичають з Відня, також чеські хліборобники і радикали.

Тимчасом, коли правительство в сій справі не вийшло ще на чисту воду, виринула нова трудність, що викликала велике зворушенє посеред польского кола і може довести до такого заострення, що треба буде перед часом відпочити сесию державної ради. Сею новою трудністю в справа будови водного каналу Ду-

най-Одра-Висла. Міністер-президент бар. Бінерт підчас наради з президиєю польского кола передвчєра заявив, що правительство не може приступити до будови згаданого каналу, бо ся справа стрічає великий опір в палаті вельмож, але зате готово дати польскому колу відповідну винагороду. Ся вість викликала велике зворушенє в кругах польского кола, скликано зараз парламентарну комісію, котрій подано се до відомости, а відтак і ціле коло, котрого наради, як звичають з Відня, мали бути вельми бурливі. Проти презеса д-ра Гломбіньского підношено острі докори за занедбанє справи. Часть польского кола обстає за виконанєм будови каналу, котрий мав би сягати до Кракова. В розправі на засіданю кола брали участь також міністри др. Білінський і Дульмба і старали ся опір тим способом злагодити, що іменем правительства обіцювали винагороду около 200 мільонів на регуляцію рік і доріг в краю і на поправу краєвих фінансів. Правительство зробило би при тім ще добрий інтерес, бо виконанє сего каналу стояло би, як обчислюють около мільярда і 200 мільонів корон.

Годить ся тут пригадати, що свого часу міністер-предсідник др. Кербер вніс був в держ. раді предлогу про будову каналів для усмирення чеської обструкції, а справа тоді була зовсім неприготована і лише вельми поверховно і побіжно обчислена на 500 мільонів корон. Коли опісля ухвалено закон, і розпочато водні і каналові роботи, показало ся, що наклад на виконанє сих

робіт буде без міри більший, як спершу обчислювано. Тимто в палаті вельмож в бюджетовій комісії піднесли великі сумніви супроти будови каналу Дунай-Одра-Висла б. міністер торговлі др. Бернрайтер і бар. Скене, о чім бар. Бінерт повідомив президию польского кола. Згадані члени палати вельмож поставили дві резолюції, з котрих одна домагає ся, щоби правительство предложило докладне обчисленє оплатности каналу Дунай-Одра-Висла, а друга домагає ся ревізії цілого закона з 1902. р. про водні дороги.

Наслідком того виринула суперечність між палатою вельмож а посольскою палатою і тому бар. Бінерт заявив членам польского кола, що потребує часу для переговорів з палатою вельмож, щоби усунути причини спору між обома палатами держ. ради.

Сею справою займають ся всі дневники і роблять всякі висновки що до можливого становища польского кола на случай занеханя будови каналу Дунай-Одра-Висла. Zeit зазначає, що заява правительства про занеханє будови згаданого каналу викликала в польскім колі велике вражінє а при тім виступає Zeit з докором проти кола, що оно в хвилі так лихого стану фінансів домагає ся таких великих видатків. N. fr. Presse вказує на се, що монархія приневолена тепер робити великі видатки на будову воєнних великих кораблів (дреднотів) і тому не може думати про будову водних каналів. Інші дневники запевняють знов, що польське коло не буде доводити справи

Марк Твен.

Як приємно кандидувати на губернатора...

Перед кількома місяцями поставили мене ліберали кандидатом на місце губернатора у великій ню-йорській державі. Моїми контркандидатами були дд. Джон Т. Сміт і Блянк І. Блянк. Знав я се добре, що одна черта ставить мене о много вище від сих панів, — с. в характер. З часописий було легко пізнати, що для них вже давно минули сі блаженні часи, коли то вони знали, що значить мати добре імя. Загально було відомо, що в послідних роках замачали вони свої руки в гидких злочинах всілякого роду. В хвили однак, коли я намагав ся усунути мєє заклопотанє і в душі почав годити ся на кандидатуру, щось затормосило глибинами мойого щастя: се була думка, що мєє імя в близшій стичности з іменами згаданих панів потерпить чимало на добрій славі. Се занепокоїло мене ще більше. Остаточо написав я в сій справі лист до мєєї бабуні. Відповідь її була скоро і остра. Ось її думка:

«В цілім своїм житю не поповнив ти ні одного вчинку, якого треба би було соромити ся, — ні одного... Переглянь тільки часописи, — перечитай і роздумай, до якої породи людської належать сі пани Сміт і Блянк; а опісля спитай себе, чи маєш охоту знизити ся до їх уровеня і виступити публично до боротьби з ними».

Добре, так гадав і я! Годі було зажмурити очі цілісвітку нічку. Та, після довгої розваги,

годі було цофнути ся. Мене вибрали борцем, тож треба йти у бій. Коли при свіданю мимохіть кинув я оком на часописи, побачив я статю і, щирю правду говорю, що ніколи ще не був я так пригноблений. Ось та статя:

„Кривоприсяга. — Може хоч тепер ласкаво пояснить добродій Марк Твен, коли він стає перед народом, як кандидат на губернатора, як се стало ся, що в р. 1863 у Вакавак (в Кохінхіні) довело йому 43 свідків кривоприсягу; а допустив ся він її в тій ціли, щоби видерти кусєнь бананового поля безталанній вдовиці і її безпомічній родині; а се поле було одинокою поживою і підпорою в її сирітстві і зневірі. Добродій Твен повинен як у власнім своїм інтересі, так в інтересі великого народу, о котрого голоси так дуже стараєть ся, вияснити сю справу. Та чи він се зробить?».

Я здеревів! Огидне, безсердечне очерченє. Кохінхіні не бачив я ніколи! Про Вакавак не чув я нічого! Для мене трудно найти ріжницю між полем банановим а кенгуровим! Не знаю, що тут почати, я був прибитий і безпомічний. Минув цілий день, а я не забрав ся до нічого! Слідуючого дня прочитав я ось що в тій самій часописи:

„Чимало дає до думаня. — Звертаємо увагу, що добродій Марк Твен дивно промовчує кохінхіньску кривоприсягу».

Н. В.! Цілий час виборчої боротьби не називала мене ся часопись инакше, як „підлим кривоприсяжником Твеном».

Опісля прочитав я в „Газеті“ ось що:

„Просимо о відповідь. — Нехай новий

кандидат на місце губернатора ласкаво пояснить декому із своїх сівгорожан, як се стало ся, що його співмешканцям в Монтані пропадали від часу до часу малі, вартні предмети а опісля находили ся безпремінно у добродія Твена або в його „валів“ (часописний папір, в який завиває він ціле своє майно); люди були приневолєні в його власнім інтересі дати йому добру науку, намастили догтем, обкачали в пірю а опісля порадили чим мерщій наківати пятами з місця, де мав він звичайно своє леговище. Чи він се зробить?»

Чи треба більше вишуканої злоби, як се? В моім житю не був я ніколи в Монтані.

Від тоді звала мене ся часопись постійно: „Твен, монтанський злодій».

Зачав я з тревогою брати до рук часописи так само, як дехто здалека підносить простирадло з ліжка, коли думає, що під ним сховала ся гадина. Одного дня прочитав я ось що:

„Зловлений на брехні. — Під присягою зложені зізнаня дд. Михайла О'Фленеген з Фів-Понту, Снуб Рафферті і Катті Муллїгена з Ватер-Страйт виказують наглядно, що безглузда балаканина Марк Твена, немов би то загально оплакуваного дїдуса нашого чесного кандидата, Блянка І. Блянка, повішено за публичний рабунок, в огидною, з пальця виссаную брехнею, в якій нема ні краплини правди. Для людей чесних є се сумний доказ, що він до здійсненя своїх політичних цілій хапаєть ся навіть таких мерзких способів, що витягає трупів з могил і обкидає болотом їх не-

до крайности, що більшість згодить ся на відроченє справи до осени, що рівналоб ся єї погребаню і повному занеханю будови каналів. Знов инші днєвники висловлюють побоюванє, що часть польского кола прихильна будові каналів, готова в третім читаню усунути ся від голосованя над бюджетом і викликати велике політичне замішанє, або що може не ухвалити нових податків, т. зв. «малої» реформи фінансової, котрих правительство потребує для покритя недобору.

Всі ті обставини нагромадили чимало трудностей для правительства в рішаючій хвилі, коли оно стоїть перед покінченєм бюджету, коли бажає довершити засновин італійского правничого виділу і перевести малу реформу фінансову для покритя недобору. Через те заострило ся парламентарне і політичне положенє, а се може довести до відроченя перед часом державної ради.

Однак бар. Бінерт умів в таких скрутих хвилях все найти спосіб виходу і можливо, що й тепер вийде з того скрутного положеня побідно. В самім польскім колі одна часть послів, а іменно консерватисти під проводом віцепрезеса Чайковського і лядовці із Стапінським накликають до порозуміня з правительством і радять вдоволяти ся певною винагородою 200 мільонів на дороги і регуляцію рік, замість непевної вартости водних каналів, котрі вимагають таких великих видатків. Що правительство думає занехати будову каналів, видно також з того, що міністер торговлі др. Вайскірхнер здержав сими днями аванс урядників і інженерів в уряді будови водних доріг.

Всі ті обставини причиняють ся до замотаня парламентарного положеня, котре сими днями конечно повинно рішити ся, наколи державна рада має ще довершити програми робіт, яких вимагає правитель-ство.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Найважнійшою комісією з посеред комісії боснійского сойму буде аграрна комісія з огляду на аграрне питанє, яке має бути розв'язане. Вправді аграрна предлога правительства буде внесена в соймі доперва в часі осінньої сесії, одначе комісія возьме вже тепер під обради ті петиції, які вплинули та буде старала ся зовсім незалежно від правительственной предлоги на

сплямлені імена. Коли розважимо сей сум невинної родини і приятелів покійного, викликаний нужденною підлотою, то почувавмо ся до обовязку кликнути до зневаженої публики, щоби она пімстила ся на клєретнику за сю низьку образу. Та ні! Нехай карою для нього будуть докори його чорної совісти. А впрочім: коли би пристрасть взяла верх і товпа в сліпім завзяту покарала брехуна, то, ясна річ, що закон ні суд не міг би обжалувати ні карати їх за сей вчинок“.

Повне зміслу послідне реченє мало сей наслідок, що слідуючої ночі мусів я вискочити з ліжка і драпнути на двір задними дверми, бо «зневажена публика» вдерла ся головними дверми, відповідно уоружена, побила віконні шибви, поломала хатну обстанову а при відході забрала з собою все, що могла досягнути. А я спокійно можу покласти руку на Євангелиє, що Блянкового дідуся я не очернював а що більше: до сьогодні не чув я загально нічого про него, ані не говорив.

Мимоходом замічаю, що згаданий журнал від тоді инакше не звав мене, як: „Твен, клєветник трупів“.

(Конець буде).

своїх конференциях заняти ся аграрним питанєм, щоби приготувати ґрунт для осінньої сесії. Літна сесія має потрєвати ще всего на всего три тижні і заняти ся виключно справою бюджету на біжучий рік. Замкненє сесії має наступити десь в перших днях липця.

Наради над бюджетом на повній сесії парламенту покінчать ся мабуть в четвер вечером, а найближше засіданє парламенту відбуде ся доперва 30. с. м. В часі сеї перерви має радити комісія бюджетова над предлогою що до заснованя італійского правничого виділу, а від 27. субкомітет, установлений фінансовою комісією. Рівночасно протягом сего часу буде здасть ся нараджувало ся правительство зі сторонництвами над неполагодженими ще парламентарними працями, а особливо в справі полагодженя податкової предлоги. Щож дотикає нарад над предлогою в справі італійского університету, то президент міністрів бар. Бінерт зазначив поновно на конференції з президією Кола польского, що правительство налягає рішучо на те, щоби се питанє було безусловно полагоджене. Очевидно президент міністрів числить ся з можливістю словенської обструкції, одначе він сподїє ся, що охочі до праці сторонництва можуть рішучо поборювати сей опір. Члєни президії Кола польского запевнили президента міністрів, що Коло польске буде цілковито попірати правительство дотично сего питаня.

Дня 19. с. м. відбуло ся у Львові спільне засіданє президії всепольского центрального комітету та частини послів з народово-демократичного сторонництва, на яким нараджувано ся над положенєм, спричиненим останніми подїями у всепольскім таборі. Принято резолюцію, в якій означено докладно обсяг діланя зборів сего сторонництва, президії сторонництва і всепольської групи парламентарних послів відповідно до статутів. Президії висказано довірє. Головою остав др. Павліковський, его заступником др. Грабський. В польских парламентарних кругах не вірять одначе, щоби в сей спосіб удало ся усунути непорозумінє між радикальними і уміркованими члєнами всепольского сторонництва.

Заграниця.

Венізьельс, головний керманіч кретійского правительства, як доносять з Канєї, мав заявити одному днєвникареви, що правительство задумє зажадати від народних зборів, щоби сповнило домаганя опікунчих держав що до музульманських послів і урядників. Заким зберуть ся 28. с. м. народні збори, має відбути ся нарада провдирів, між якими не було доси згоди що до трактованя кретійских Магометан. Особливо опирав ся рішучо Міхєлїдакіс, але й він і его сторонництво уступлять під впливом заяви сер Едварда Грея і російської предлоги. Після сего має повстати коаліційне правительство, на народних зборах має бути порішене допущенє Магометан без зложеня присяги, а народні збори будуть відрочені на необмежений час.

Новославяни вичислили в своїх днєвниках, що в часі, як буде тривати всеславянський конгрєс в Софії, буде болгарський король Фердинанд перебувати за границєю. Хоч сей рахунок згоджує ся досить з дійсностю, одначе висновки зроблені на основі сего, що „Нїмець“ Фердинанд хоче заявити своєю неприявою свої чувства, ворожі Славянам, є очевидно невірні. Предінь провдирі конгрєсу знають добре від довшого часу, що ані король ані болгарске правительство яко такі не будуть брати якої небудь участи в конгрєсі, а сеж згіднє з цілю і програмою новославянського конгрєсу.

Державна рада.

В голосованю над III. ґрупою бюджету (міністерство торговлі, залїзниць, рільництва, публич. робіт і управи держ. будинків) ухвалєно дотичні бюджети.

Розпочато відтак розправу подрібну над IV. і останньою ґрупою (міністерство скарбу, найвисш. трибунал рахунковий, пенсії і фінансовий закон).

Генер. звітник др. Штайнвєндєр подає до відома, що в справі участи в спільних видат-

ках вставлено 70 мільонів в надії, що на случай надзвичайного запотрєбованя буде виплачено 70 мільонів. На загальну касову адміністрацію вставлено 70 мільонів, але вже в минулім році вплачено 30 мільонів, так що в сім році можна вставити лише 40 мільонів. Тому наконецні числа і суми будуть змінені.

Пос. Малік (всенім.) жалує ся на упривілейованє Чєхів, виступає проти будови водних каналів, яко неовлатних, і проти заснованя італ. виділу. Енциклїка папска в нагоди 300 лїт. ювілею св. Кароля Боромєя обидила протєстантів в Австрії і бесідник виступає різко проти клєрикалізму.

Пос. Кунчак (христ. сусп.) домагав ся поправи биту держ. слуг і плат робітників у салїнах і фабриках тютюну.

Дальші бесідники домагали ся поправи краєвих фінансів на случай ухвалєня нових податків.

Пос. Вайдєнгофер (нім. люд.) жалував ся на зріст війскових видатків і говорив про заграничне положенє, обговорював недобори держ. залїзниць і домагав ся інвестицій на держ. залїзницях.

В дальшій розправі бюджетовій промовляв міністер др. Білїньський.

Міністер др. Білїньський вказує на се, що недобір спершу обчислений на 42 зріс до 70 мільонів (пенсії емеритів давних, участь в спільних видатках, проценти монархії). Недобір сей не є переходовий, тому міністер вніс в палаті предлоту що до покритя, але палата сего не поладила. Міністер обстає рішучо при своїх предлогах, готов поробити в них поправки, вволити потребам країв, переказуючи краям доходи з горівчаного податку і усунути з податку особисто-доходового се, що вважають тягарем, о скілько се не обнижить доходу. Готов до пільг для засуджених на карі за хибну вияву доходів, але обстає при вгляданю в торгові книги, що буде відбувати ся виїмково. Бажає певної сталости в особисто-доходовім податку і тому рад би, щоби підвишка по 10 роках була ухвалювана двома третинами голосів. Неполагода фінансових предлог відбилаб ся шкідно на краєвих фінансах, бо податок горівчаній повинен вийти в жатє 1. вересня. Особливо булоб се великим ударом для Чєх. З останньої позички уміщено вже $\frac{4}{5}$ мимо трудних условин. Тютюнові робітники будуть яко пенсіоністи ст. ст. влучені найдальше до 1. жовтня до пенсійної норми. Над поправою плат салїнарних робітників застановляє ся тепер правительст о, але се буде вимагати значних видатків. Міністерські пенсії, котрих виказ предложив міністер з конституційних причин, наробили багато шуму, але міністри не можуть бути инакше поставлені, як усі урядники. Крім пенсій декотрі побірають додатки заслуги, що відповідає їх трудному становищу. Останніми часами підвишено плати всім урядникам крім міністрів, а вжеж їх становище вимагає иншого способу житя і видатків. В цілі подвигненя нафтового промислу і охорони проти американської конкуренції видав міністер вторік розпорядки, а се причинило ся до поправи, бо нафт. промисл, що привезолений був продавати свій витвір по 70—80 сот., дійшов до 3—3½ кор., а се вплинуло і на відносини рафінерії, а ціле змаганє іде до того, щоби австр. рафінерський промисл мав спромогу висші користи витвору наслідком підвишки ціни нафти покрити лекшою конкуренцією на нїмецкім торзі. Коли управиляють ся відносини, будуть могли нафтові промисловці зменшити видатки витвору. Відтак виказав міністер, що на будови університетів видано загально 16,796.000 К., а з того на львівскі інститути 245.000, а на ботан. город 240.000, на краківський унів. 1,106.246 К. Предлогу про місцеві залїзниці внесе правительство по ухвалєню фінансового пляну, бо на се потреба би найменше 200 мільонів корон. Фабрикам роздано на достави залїзничі 40 мільонів, а мимо трудностей правительство дасть 10 міль. з касових засобів на закупно вагонів. Дятого міністер просить о ухвалєнє бюджету (оплески).

Пос. Стахура обговорює відносини на почтах галицких, жалує ся на уопслїдженє Русинів і зазначає, що Русини домагають ся лише признаня належних їм прав і заявляє, поки се не стане ся, будуть голосувати проти бюджету.

Промовляли відтак пп. Полц, Рошнер, Тонелі і Мислівець, котрий вказує, що національний мир був би можливий при добрій волі, застерігає ся проти висилання військ на вибори до Угорщини, а відвільність за се звалоував на жидів і вказав, що і в Австрії може прийти до погромів на лад російських, наколи будуть так поводити ся, як в Росії. Се викликало велику бучу сионістів, котрі домагають ся від предсідника, щоби прикликав бесідника до порядку. Предсідник велить достарчити собі протоколу стенографічного.

Пос. Скедль обговорював справи черновецького університету.

Пос. Баталія зазначує, що накладане нових тягарів на населенє збільшилоб висиленє. Домагає ся отже розбудженя промислу і управильненя нафтового промислу і виконаня закона про будову водних каналів.

По промові майже тригодинній генер. бесідника проти п. Дашинського відложено за сіданє до нинішнього дня.

Хросимо відховити передгламу.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Вартоломея і Варвари; римо-кат.: Івана Хр. — В суботу: руско-кат.: Онуфрія; римо-кат.: Вільгельма.

— Святотчна академія в честь Б. Грінченка. Тернопільські Русини обходили в неділю 12. с. м. сумне торжество в честь Бориса Грінченка. Простора зала «Міщанського Брацтва» заповнилася переважно місцевою публікою. Др. Ізидор Голубович виголосив вступну промову, в якій зазначив, що свято Бориса Грінченка, хотияк призначене для жалібного пошанованя пам'яті помершого, є рівночасно триумфом нашої національної ідеї для того, бо ідеали, які проповідують великі духи народу, живуть вічно і провадять людекість до поступу, розбуджують в серцях найкрасших одиниць охоту до праці на користь свого люду. Опісля переповів бесідник жите Бориса Грінченка і его літературну діяльність, зазначаючи при тій останній незвичайну є ріжнородність і плодovitість. На оцінку літературної діяльності Бориса Грінченка не надійшов ще час — всеж піднести належить три ціхи характеристики, які відзначають его особу і письменність та громадянську діяльність. А се безконечна любов до свого народу, яка спонукує Бориса Грінченка до невиспучої, літературної і громадянської діяльності, безмежна віра в поступ і будучність українського народу, яка не дає Грінченкови упасти під тягаром тяжких житєвих обставин, а вкінці велика працьовитість, яка зазначає ся літературними творами на всіх областях, та громадянською діяльністю над культурним і економічним движенєм нашого народу. Вкінці зазначив бесідник, що вправді Борис Грінченко не був таким генієм, який би людскість трунув на нові шляхи, але безперечно був він «добрим і великим духом свого народу», якому остане на довгі літа світлою і найліпшим учителем. Для того українська суспільність повинна в его сліди вступати. По промові слідували відтак продукції «Тернопільського Бояна», хору учеників української гімназії, гра на фортеп'яні пп. Заячківської і деклямація пана Гафтковича.

— Українсько-руський клуб, а італійський правничий виділ. З Відня доносять: Оноді відбув бар. Бінерт конференцію з головою укр. клубу д-ром К. Левциком і референтом унів. справи д-ром Ол. Колесою. Президент міністрів просив, щоб укр. клуб не робив перепон справі заснованя італійського правничого виділу. За те жадали рускі посла безпроводного полагодженя нашого університету. Бар. Бінерт обіцяв приспівити конференцію в львівській університетській справі. Свого становища в справі італійського факультету клуб ще не порішив.

— Шпіонажа російс. консуляту у Львові. Одна з часописий доносить: Сими днями заступник російського консуля Офельєрєв пійшов в своясья до своєї матушки слідом Пустошкіна. До его уступленя причинило ся намісництво, бо викрито, що Офельєрєв замість підписувати пашпорти, займає ся ширенєм москвофільства в Галичині. Він удержував зносини з фракцією Дудикевича і став православним місіонаром серед селян в Галичині, а навіть переписка одного з арештованих шпіунів переходила через его руки. Сей скандал викрила поліція, і Офельєрєв мусів уступити.

— Філію «Сільського Господаря» заложено оноді в Миколаєві н. Дн., а головою виділу філії

вибрано о. радника Олександра Юрика, нароха Дроговижа.

— Напад на кацапів. Буковинські москвичі скликали на второк по Зелених съв'ятах «великий съв'язд мужей дов'їрія» до салі «Гармонії» в румуньскім «Народнім домі» в Чернівцях. По зборах відбувала ся там забава москвичів і Румунів, які дихають такою самою ненавистію до Русинів, що кацапи. Підчас найліпшої забави впало до салі кількадесят руских академиків і обкидали гостей фляшками чорнила і гнилими яйцями. На салі настав переполох. Гості утікали вікнами і кликали на поліцію. Поліція арештувала кількох студентів. Як пишуть черновецькі німецькі часописи, напад був уплянований на посла Маркова, але Марков виїхав перед «пласанієм» до Відня.

— Зїзд москвичів в Чернівцях. Німецькі часописи черновецькі поміщують комунікат про наради «съв'язд-у мужей дов'їрія» в Чернівцях дня 21. с. м. Комунікат подає число учасників на 800 (редактори комунікату не жалували «нуль»). По рефераті екс-св'ященника пос. Маркова ухвалено «глибокое презрївіє» пос. Н. Василькови і митрополиті гр. Шептицькому, а правосл. митрополиті Репті висказано недовіре за Богатирца та загрожено переходом під власть білоцерничного митрополита старовірців, если на визначні становища православної бук. церкви дістануть ся Українці (Jungruthenen). Запротестовано також проти заложєня українського університету не тільки у Львові, але взагалі в цілій Австрії, а жадано «безуслонного» заведеня російської мови в письмі і слові у всіх школах, призначених für das russische Volk (на Камчатці!) По вічу удала ся до президента краю депутация і вручила ему меморіал з тими резолюціями. Під будинком президента краю почали кацапи співати російські пісні, аж поліція заткала їм губи, арештуючи попа Василя Велегорського і трох академиків, яких мала передати суду.

— В Товстїм, скалатського повіта, посв'ячено дня 12. с. м. з великим торжеством прапор місцевого «Сокола». По полудні був фестин. На сей сокольський обфід прибули всі дооколичні «Соколи» і «Січи» і виконали вправи під проводом пр. ф. Дягдалевича, начальника тернопільського «Сокола».

— З Чортківщини. При виборах до пов. ради в Чорткові, які відбули ся дня 17. червця с. р. увійшли до ради з Русинів отсі члени: др. Ант. Горбачевський, адвокат в Чорткові, судия Евстахій Юрчинський, о. Михайло Медведкий, о. Петро Павлюк, Павло Дрожньовський, Петро Ясінчук, Гр. Голяк, Семен Голодрига, Амброзий Пахольків, Михайло Боднарчук, Семань Борній і Йосиф Колодїй — всіх разом 12 членів.

— В V. Гімназії у Львові відбув ся іспит зрілості від 13. до 21. с. м. під проводом дирек. д-ра Сьмялка. З Русинів здали: Артимовський Володимир, Борсук Стефан, Довбенко Олександр, Германовський Діонизий, Мотлюк Роман, Олинець Петро і Павлів Стефан. Одного репробовано на пів року.

— Наукова виправа зі Львова до Азії. Заграничні капіталісти запросили львівських геологів до переведеня розлідів на мінеральних областях коло Владивостока на північ від залуви св. Ольги. В тій цілі з початком липця виїздять тудя проф. Дуніковський, проф. Ромер, проф. Токарський і др. Новак. По скінченю тих розлідів проф. Дуніковський і Ромер пойдуть до Япанії а відтак в гори Гімалая, а проф. Токарський і Новак на остров Сахалін, а відтак над Байкал, де будуть займати ся дальшими геологічними студіями.

— Жертви туристичні. З Парижа доносять про незвичайно трагічну пригоду двох мандрівників в горах Дельфінату. Минулої неділі виїхав ся з Гренобль турист Алїман з завязтою туристкою Баронат в єсеїдні гори. Від того часу вість про них загинула. Догадувано ся, що в дорозі стрітило їх нещастє. Альпейський клуб з Гренобль зорганізував зараз при помочи баталїона стрільців дві ратункові виправи. По сімох годинах шуканя найдено минулого четверга обоїх туристів на зломі гори над річкою. Алїман вже не жив, а п-ї Баронат була майже коваюча. Приведена до свідомості оповіла, що обоє зсунули ся підчас густої мряки в глибоку пропасть і задержали ся на зломі скали над річкою, яка плила в глибини. Підчас тої нещасної пригоди Алїман вломив ногу в колїні, а она не могла ему навіть помочи, бо страшно обдерла собі обі руки о скалу. Помочи нізвідки не надїяли ся, бо тими вертепами ніхто не переходить. Алїман написав був на своїм капелюсі, де належить їх шукати і кинув капелюх до ріки, думаючи, що хтось вилупить пливучий капелюх. З упливу крові і з голуду Алїман помер четвертого дня. Его трупа і покрілену на силах п-ю Баронат спроваджено до Гренобль. — Вандрівничий спорт є приємний для дужих людей, але, як показують численні нещастя, треба притім мати розум і не лізти там, де можна голову скругити.

— Дрібні вісти. В Дятьківцях коло Коломиї упав з ровера укїнчений студент техніки Казимир Сас Козловський і погіб на місці. — При

ул. Карній у Львові вломали ся вчєра в ночи злодії до мешканя Льва Гірша і украли ріжні дороговітні річи, вартости 1.000 К.

Оповідки.

— Монастир СС. Василянєк у Львові подає до відомо, що в біжучім році набув дві двоповерхові камениці в дуже гігієнічнім положеню (побіч гімназійального будинку) на інститут, тому може в нїм сєго року більше число учениць знайти вигідне, відповідне новішим вимогам поміщенє. Однак закуплені доми є доси винайняті. Щоби приладити вигідне поміщенє, потребує заряд знати і то досить вчасно бодай в приближеню число дітїй (бо в міру того опорожнить льокаль). Тому звертаєсь до Впв. родичів, котрі числять на поміщенє дітїй в інституті, щоби найдальше до першої половини фєрий шкільних зголосили ся до заряду мнастиря при ул. Зяблїкевича ч. 24.

— Гончарська школа в Коломиї розписує конкурє на принятє учеників. Услївля: укїнчений 13 літ житя і укїнчена народна школа. Поданя, заосмотрєні в метрику і останне шкільне свідощтво треба вносити до дирекції красєвої гончарської школи в Коломиї. При школі є бурса, де біднійші замісцеві ученики можуть за невелику оплату одержати ціле удержанє.

— Іменованя. Намісник іменував повітовими комісарями концепістів намісництва: Вітовта бар. Гостковського, Тадея Малиновського, Емилїяна Кульчицького, Мечисл. Урановича і Стан. Мариновського; переніс комісаря Кар. Новаковського зі Стрия до Яворова, практикантів Кар. Мора зі Львова до Стрия і Юр. Панейка зі Львова до Ясла.

Посмертні оповістки.

— О. Йосиф Лісєвацький, парох в Сосниці, перемиско-загородського деканата, надлений крилошаньскими відзнаками і золотим хрестом заслуги, упокоїв ся дня 18. червця в 70. році житя, а в 40. р. св'ященства. В. е. п.!

— Филипина з Гіршів Сіркова, вдова по пароху, декані і сеймовім послі, упокоїла ся у Львові дня 22. с. м. в 72. році житя. В. і. п.!

Наука, штука і література.

— З церковної штуки. У вікні львівської «Достави» виставлено знов замітний образ кисти п. Куриласа, представляючий «состраданє Прєсв. Богородиці». Нема тут порожнього шаблону прошиваня серця мечами, котре у деяких західних малярів має заступити вже цілу суть чутя, а весь трагізм і біль виражений в лиці Богоматєри і в конфігурації осіб. Вираз лица Матєри Божої прямо зворушаючий, так, що викликає вражєне не лиш у віруючого, але й всякого відчуваючого чоловіка. Мертве тіло Ісуса, овіненє в половині простиралом, спочиває на колїнах Матєри, котра одним кінцем простирала отирає рани на голові, і начєб хотїла голову свого Сина пригорнути до зболїлої груди і уцілувати его руки, та не находить вже сили до того. Сей твір буде належати до лучших праць п. Курисала, а призначений він до церкви в Торках (коло Сокала), куди перевезуть его по кількох днях. — С. Д.

— Театральна бібліотека. В Києві виїшли з друку книжки 3. та 4. «Театральної Бібліотеки». В книжці 3-їй уміщено в українськїм перекладі Н. Лісєвецького драму жидівського письменника Якова Гордіна: «Сатана». В книжці 4-їй містять ся невеличкий жарт на 1 дію жидівського письменника Шолом-Алейхема: «Мазель Тов» (Алтерове сватанє), в перекладі Ш. Полонєра. Сими днями виїде книжка 5 з пєсою Якова Гордіна — «Миреле Ефрос», в перекладі Ш. Полонєра. Друкує ся книжка 6. та 7. В шєстїй книжці буде драма Я. Гордіна: «Коханє і смерть», а в 7-їй жидівська історична драма (на 5 дії) Отона Людвіга: «Маковєй». До друку готують ся нові комєдїї, жартї, драми оригінальні і перекладні (чи всі з жидівського житя? — Рєд.).

Пам'яті Б. Грінченка.

(Дальше).

Тєпер, над незарослою ще могилою, рано ще спиватись докладно над історією житя небіжцє та над его — сьміливо пишу се — історичної ваги заслугами перед рідним краєм. Се певне буде зроблено згодом, як затихнуть перші жалі з приводу великої нашої національної втрати. Тут хотїлось би менї тільки хоч загальними рисами накидати той образ, що зявляєть ся перед нами сполученям з імям Грінченка, — образ не так письменника, працюючого невтом-

ного та непохитного борця за добро рідного краю, як образ людини, що великою мірою обдарована була своєрідними рисами дужої, міцної, оригінальної індивідуальності. Небіжчик справді визначався рисами тої індивідуальності, яку можна зломити, але нагнути, схилити свиломіць і не думайте; тої індивідуальності, що своєю незломністю, непохитністю, негармонійністю між теорією і практикою, між словом та ділом, бажаннями та вчинками творить життя кругом себе і самі обставини нахилили своєю залізною волею. Ми зараз побачимо, що Грінченко справді таки їх нахилив і тим розпущав коло себе паруси того саява, яким було оточене його ім'я серед широких кругів українського громадянства.

Попереду прохаю читача звернути увагу на дві біографічні дати. Р. 1880-го, на 17-гій весні свого віку Грінченко вступає до життя свідомим робітником, маючи за собою всі її науки — кілька класів реальної школи. І р. 1910-го відходить від життя, зробившись бажаним членом багатьох наукових інституцій та співробітником усяких наукових видань, — одно слово, ученим, якого праці залюбки друкувала російська Академія Наук. «Недоучка» — згорда сказалиб дипломовані нездари, довідавшись про офіційну з наукового погляду кваліфікацію небіжчика, але треба було поговорити з сим «недоучкою», треба тільки поглянути на його єдину в своїм роді бібліотеку, треба оцінити, як усе те здобувалося, щоб з пошаною схилити голову перед сею людиною «без освіти». Все, що придбав Грінченко, — широкий світогляд, академічне знане з усяких сфер науки, знане чужих мов і т. и. — він придбав сам, власними силами; — між знаємо, з чим випхнула його в світ офіційна школа... Скажуть, що се звичайна в Росії доля визначних людей, бо не хто, як «недоучки» — Белінський, Михайловський та інші — вели за собою громадянство, будили думку й проказували їй нові шляхи. Але навіть серед таких людей Грінченко був винятком, коли зважити на ті виключно тяжкі та неприємні умови, серед яких йому доводилось провадити свою боротьбу за знане. Адже не забуваймо, що мало не цілий рік, опріч останніх кількох років, прожив він не в якихось центрах громадського та розумового життя, а по глухих провінціальних закутках, серед каторжної праці народного учителя, земського статистика, або секретаря земської управи, по волі чи по неволі часто кидаючи навіть не нагріте місце, щоб шукати собі нового притулку й пристановища. За таких обставин з невдоченого реаліста вийти на визначну наукову силу — на се треба якоїсь надлюдської сили, сполученої з непереможною жадобою до знаня, залізної волі, надзвичайно міцної вдачі та не аби якої талаовитости. І розважаючи вплив кожного з сих складових елементів, я не знаю, якому з них дати перевагу. Певніше буде сказати, що они всі поєдналися у Грінченкові з тою гармонійністю, яку так рідко можна спіткати серед людей і яка в гурті дає ті виборні натуря, що такий глибокий слід по собі звичайно лишають.

Отся гармонійність, викінченя — то перша риса, що вражала вас у Грінченкові. Возьміть його найперші поезії, з якими виступив він р. 1881 на літературну ниву, і порівняйте хочаб до его творів з останніх часів. Поступ думки й техніки, багатий арсенал образів, дозрілість ви безперечно завважите, але і з сих останніх праць, і з тамтих хлопячих віршів на вас однаково виразити ме обличчя цілої, гармонійної, певної себе людини. Рідко хто може прикласти до себе з таким правом чудові слова: «течение скончал, вѣру соблюдох», як Грінченко. Він справді додержав віри своєї. Самотужки здобувши її на цілу широчінь і красу, він її чисту, без жадної плями доніс цілу й до могили і тут так само чисту передав наслідникам свого діла. Се може найвище щасте, якого годен зазнати на сім світі чововик.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 23. червня.

Будапешт. Вчора прибув цісар до Будапешту, привітавши на двірці всіма міністрами з гр. Куеном Гедерваром на чолі. На двірці зібрали ся безчисленні маси народа. Посадник міста виголосив привітну промову, на яку монарх відповів, дякуючи за овацію. Вздовж до роги до замку утворила шпалір шкільна дівчора в числі до 50.000. Цісар їхав з двірця до замку в товаристві гр. Куен Гедерваріого.

Краків. На похорон б. міністра Мадейского прибули до Кракова: Охмайстер двора гр. Холоневський яко заступник цісаря, міністер просвіти Штіргк і міністер Дулемба.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 13. до 19. червня 1910:

	за 50 кг.
Пшениця	9.80—10.00 К
Жито	6.60— 6.80 К
Ячмінь броварняний	6.00— 7.00 К
Ячмінь на пашу	6.30— 6.50 К
Овес	7.00— 7.30 К
Кукурудза	0.00— 0.00 К
Гречка	0.00— 0.00 К
Горох до вареня	12.00—13.00 К
Горох на пашу	6.95— 7.15 К
Бобик	7.00— 7.25 К
Конюшина червона	65.00—75.00 К
Конюшина біла	70.00—88.00 К
Конюшина шведска	75.00—85.00 К
Тимотка	22.00—25.00 К
Ріпак зимовий	10.75—11.00 К
Насіне конопл.	00.00—00.00 К
Хміль старий	135.00—160.0 К
Хміль новий	120.00—150.0 К

Пошукую більшої скількості масла десерового, найліпшої якості на річну умову.

С. Шнарх (S. Schnarch) Львів, пасаж Міколяша. 152(1—5)

ВІЛЛЯ - „ОЛЬГА“

КЛІМАТИЧНИЙ МІСЦЕВОСТИ ТРУСКАВЦІ

уже отворена для П. Т. Гостий до винайму з комплектним умебльованем, постелію і цілим утриманем по як найприступнійших цінах. — Управу в місці віддано в енергічні і досвідчені руки особи, котра дає повну гарантію заспокоєня хочби найвибаливіших вимог зі сторони П. Т. Гостий. — — — — —

Др. Богдан Барвіньський:

Зізд галицького князя Данила з угорським коюлом Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 50 сот.

Прешбурський зізд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрійського безкоролівя). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руський. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzicza dzewiczka a історичні висновки д. ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичний розвиток імені українсько-руського народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Ціна 40 с.

Pieczęcie książąt halicko-włodzimierskich z pierwszej pol. XIV. w. Краків 1909. мал. 8° ст. 22. Ціна 40 с.

Pieczęcie bojarów halicko-włodzimierskich z pierws. połowy XIV. w. — вел. 8° ст. 4. Львів Ціна 5 сот.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Для прикрашехя комхат і Читалехь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Ангерера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував радн. Ол. Барвіньський на памятник Т. Шевченкови в Києві.

ІНТЕЛІГЕНТНА ПАННОЧКА НІМКА з ЧЕХ,

пваністка, шукає місця до старших дітей в руським інтелігентнім домі на час вакацій. Може уділяти музики і німецької та французької мови. Зголошеня просить ся надіслати до Редакції, котра подасть близші інформації.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці поштової ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,721.268—

Удїли членські К 284.195—

Позички уділені К 3,471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5.50	8.55	1.30	5.45	10.05
Кракова	7.27	10.10	1.15 Б	8.40	2.30
Тарнова	—	—	1.05	—	—
Підволочиск	7.20	12.00	2.15	5.40	10.30
Черновець	8.05	—	2.05	5.53	9.30
Черновець	—	—	—	6.35	12.20
Станиславова	5.45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5.15 Г	—	—	—	—
Стрия	7.28	11.45	4.25	7.41	11.02
Стрия	—	—	—	10.19 Д	—
Самбора	8.00	9.58	2.00	—	9.00
Рави рускої	7.32	12.00	—	8.00	—
Яворова	8.15	—	5.00	—	—
Брухович	7.32	1.05 Л	1.53 З	8.00	9.25 З
Брухович	7.49 К	1.20	4.10 З	3.26 К	—
Підгаєць	—	11.15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12.10
Янова	8.15	1.10 К	5.00	9.26 К	10.07 К
Любіня	8.00	9.38	2.00	9.00	11.40 Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7.01	11.40	2.00	5.17	10.13
Бродів	7.01	—	2.00	5.17	10.12
Підгаєць	—	10.54	—	9.44	—
Винник	7.26	—	—	6.29	11.55 А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10.33	—	9.28	—
Винник	7.10	—	—	6.13	11.39 А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3.55	8.25	3.15	6.55	11.15
Кракова	6.04	8.40	3.55	7.45	12.45
Кракова	—	—	2.45	6.04	—
Мшани	—	—	3.30	5.41	—
Підволочиск	6.20	10.40	2.16	8.10	11.10
Черновець	6.10	9.35	—	—	10.36
Черновець	—	9.10	2.23	—	2.50
Станиславова	—	—	2.52	—	—
Коломиї	—	—	—	5.59	—
Ходорова	—	—	—	8.23 В	—
Стрия	7.30	10.15	1.45	6.50	11.25
Самбора	6.00	9.05	3.40	—	10.40
Гави рускої	7.34	—	2.30	7.10	11.35 З
Яворова	8.20	—	—	6.30	—
Брухович	6.13	10.05 Л	2.35 З	8.38 З	11.35 З
Брухович	7.34	12.25 З	4.24 З	7.10	—
Підгаєць	5.58	—	—	6.16	—
Янова	8.20	10.20 К	1.35 Н	3.35	6.39 К
Любіня	6.00	9.05	2.15 Р	3.40	10.40
З Підзамча до:					
Підволочиск	6.35	11.00	2.31	8.33	11.32
Бродів	6.35	11.00	2.31	8.33	—
Підгаєць	6.12	—	—	6.30	—
Винник	—	—	1.30	—	11.35 А
З Личаків до:					
Підгаєць	6.31	—	—	6.50	—
Винник	—	—	1.49	—	10.54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.

А = лише в середі і суботи. — Б = від 11.6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою неділю і святами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і святах обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділі і рим-кат. свята. — З = від 1.6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1.6. до 31/8 щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в неділі і рим. кат. свята. — Р = від 15/5. до 11/9. в неділі і рим. кат. свята.